

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A mi piros tojásunk.

azánkban a husvéti ünnepek egy emberöltő óta folytonosan felhasználtnak politikai zászlóbontásra. A zombori szabadelvű párt is ezt a népszerű alkalmat választotta. És ő reá ezen ünnep annyival is jobban illik, mert ő is meghalt, ő is feltámadt, mint a keresztény religió alapvetője, maga Krisztus.

A negyedfél száz aláírással kibocsátott fülhívásban közölve van azon eszmévilág, melyben a szavazó polgárok éltek eddig s élni fognak ezután.

Nem hiába tömörült a szabadelvű zászlók alá éppen a polgárság zöme, ezen legpraktikusabb és legéletrevalóbb elem; meg is látszik rajta a praktikus ész és azon tapasztalásból szerzett öntudat, hogy minden ember, sőt minden város is a maga szerencsésjének kövője; tehát csak a saját jól felfogott érdekében törekszik, ha sikertelen küzdelmek után, oly irány felé fordul, melyen okvetlenül célt fog érni éppen úgy, mint ahogy célt ért rajta eddig mindenki.

És ezen tekintélyes helyről jövő tapintatos példa lehetetlen, hogy meg ne tegye a maga jótehető hatását kint a községekben is. Hiszen a megye székvárosának nagy értelmisége, a vármegyéjével közös vezértérfa, az érdekesomók hasonlósága, a földrajzi összetartozás érzete: mind oly tényezők, melyek a szenvedélyek rossz tanácsával szemben, bizonyára helyet szorítanak a józanabb, tapintatosabb elhatározásnak.

Hisszük ezt annál inkább, mert a zombori zászlóbontás tényéből vont alábbi elmefuttatásaink az egész vármegyére egyiránt érvényesek.

Utóvégre is az az álokoskodás, melyet az ellenzék így szervezkedések alkalmával hangoztatni szokott, hogy t. i. nem szabad és nem helyes lokális politikát űzni, két okból tarthatatlan. Tarthatatlan először azért, mert a természet sohasem hazudik; ha tehát ellentmondás mutatkozik a természet és az ellenzék között, akkor mindenesetre az ellenzék lesz az, akinek nincs igaza. Már pedig a természet azt súgja, hogy gyakorlati kérdésekben a józan önzés teljesen jogosult. Tehát a politikából az okos számításnak, a helyi érdekek védelmének kizárása lehet ideális, de sohasem volt és nem is lesz praktikus fölfogás.

Tarthatatlan az ellenzéknek az ideális fölfogásról szóló szemfogató tana még azért is, mert ki akarja forgatni rendes vágásából a józan gondolkodást és helyébe természetellenes okoskodást kíván érvényre juttatni. Ugyanis mindig azzal érvel, hogy ne kicsinyes helyi érdekeket szolgáljon politikánk, hanem a közhaza általános javát és boldogulását iparkodjék minden elhatározásában szem előtt tartani.

Ki nem veszi észre, hogy ezen okoskodás szerint fölülről lefelé épülne a boldogság ellenzéki temploma?

Mert hiszen nem elég valakinek azt mondani: ha bajaid vannak, gondoskodjál, hogy meggyógyulj; hanem meg kell az illető számára részletesen jelezni azokat a módokat, amelyek az ő gyengélkedő szerveit új és eleven életpezsgéssel árasztják el. Hiszen, ha a test egyes tagjai egészségesek és erősek, akkor és csak akkor, mondhatni, hogy virul az egész ember.

Ha tehát a hazának általánosságban vannak bajai, azokat szintén részenként külön-külön kell és lehet csak orvosolni. Mert hiszen jól tudjuk, hogy olyan gyógyszer, amely minden betegnek minden nyavalyáról segít, nem létezik; tehát a politikai gyógyszerterákiában sem található olyan medicina, amely minden kornak, minden éghajlatnak, minden foglalkozásnak egyiránt meghozná a fölteli üdvösséget. Ilyen gyógyszert a test bajaiban a javasasszonyok, az ország betegeiben pedig csak a politikai kuruzslók ígérhetnek.

Aztán meg ha vannak bajok és mert vannak minden kerületben vágyak és óhajok: azokról nem felelősség nélküli szólamokkal, az ideális bőség-

szarúnak rázogatóásával, hanem rögtön fogatba vehető és kivihető, megvalósítható korrekatívumokkal kell gondoskodni. Az ellenzék e részben csak úgy tesz, mint az a híres klinikai professor, aki a nála orvosi segélyt kereső szegény diurnistának azt javasolta: „Menjen és lakjék állandóan — Abazziában!”

Senki se kívánhatja tőlünk, ha szomszédunk, ha honfitársunk is, hogy őt jobban szeressük, mint önmagunkat. Tehát, ha minden választókerület a saját maga boldogulásáról gondoskodik legelső sorban: nemcsak hogy nem vét a minden körülmények között elalkudhatlan hazaszeretet ellen, hanem annak éppen a legrealisabb és legegyszerűbb szolgálatokat teljesíti.

Szóval a haza nagysága, dicsősége és fejlődése az egyes részek boldogulásától függ és így mindazok, akik a saját boldogulásukat előmozdítják, közvetetten a legbiztosabb és legrövidebb úton járulnak a közhaza felvirágoztatásához.

Hiszen az okos vadász egy célpontra, egy tűzokra irányítja fegyvere csővét és így biztosítja magának először azt az egyet, azután, ha szerencse kíséri seréteit, éjt mellette a célbavettnek társaságából is többet vagy kevesebbet.

Igy vadász a szabadelvű párt. Az ellenzéki De Manx ellenben megtölti a puskát és azt mondja: nem kell egy vadlúdra se külön rácélozni a csövet, hanem megsuhogtatni az elsülő fegyvert a levegőben s a lövés esetleg egész falkát fog leteríteni.

Mi, szabadelvű pártiak, első sorban önmagunkban és környezetünkben szeretjük a hazát. A mi politikai bölcsességünk ez, hogy: *Aki az egyesekről gondoskodik, az az egésztől is gondoskodik; aki a részek fogatkozását megkevesébi, az hozzájárul az egésznek javulásához; aki megszünteti egyes tagok fájdalmát, az munkabíróvá és életrevalóvá teszi az egész testet.*

Nem hisszük, hogy ezen erkölcsileg kifogástalan, természetileg ösztönszerű, politikailag jogosult fölfogás ellen bármely oldalról s bármelyik polgári osztály köréből óvás legyen emelhető. Legkevésbé hisszük azt, hogy megyénknek a kelleme és hasznost, a szépet és jót folyton egyesíteni tudó értelmebb közönsége be ne lássa, hogy a közelgő követválasztásokkal szemben, a fenálló nehéz viszonyokhoz képest, legbőleesebben használja el szavazatát akkor, midőn a szabadelvű pártnak gyakorlatias fölfogását támogatva és terjesztve, hozzájárul ahhoz, hogy hazaszeretetének okos önzésben, vagyis a saját kerülete előbbvitelében, biztosítsák majd a győzelem.

Teljesíthetetlen ígéreteket, bűvös-bájosan kiszínezett Eldorádót, kicsiben való előnyök helyett nagyban való csalódásokat, kaptak már ellenzéki választókerületeink eleget. Próbálják meg egyszer, hogy mily sikere lenne egy oly politikának, mely nem elérhetetlen esillagkergetésben, hanem a hazaszeretetlenek helyhez kötött gyakorlásában nyilvánul.

Ilyen piros tojást adjon a zombori példájára a vidéki értelmiség is a nála megforduló polgártársaknak s biztos lehet róla mindenki, hogy az nem fog habarékként elzárulni, hanem belőle minél előbb életrevaló helyi eszmék és előnyök fognak kikelni.

Ezen kérelemmel kívánunk itteni és vármegyebeli közönségünknek boldog Alleluját!

A bunyevácok betelepítése.

A bácskai bunyevácok történetével már többen foglalkoztak. Antunovic kanonok és címzetes püspöknek csak pár évvel ezelőtt jelent meg Bécsben egy kisebb műve, mely „Razprava” címet visel s a mely a magyarországi bunyevácok múltjával talán legalaposabban foglalkozik. Grosschmidnek, a Bács-Bodrogh vármegyei tört. társulat titkárnak, a magyarországi betelepítések történetéről most készülő művében szintén van e tárgyra vonatkozás; Iványi, Szabadka hivatalos monografusa pedig szintén érinti a bunyevácok betelepítésének történetét.

A bunyevácok beköltözésének s letelepedésének története azonban e dolgozatok dacára maig sincs teljesen tisztázva. Részünkről e téren legtöbbet vártunk Szabadka monografusától, aki mint a bácskai bunyevácok metropolisának hivatalos és fizetett történésze, bizonyára első sorban érezhette magát arra utalva, hogy e tárgyban kimerítő és sokoldalú kutatást tegyen. Szabadka történetének könyvében azonban a bunyevác letelepedésekről általában nagyon keveset hallunk, sőt egyáltalán azt sem látjuk ott eldöntve, vajjon a szerbek, vagy a bunyevácok szállták-e meg előbb a várost.

Ily körülmények között nem tudjuk, vajjon nem fognak-e a szabadkaiak még egy hivatalos és fizetett monografust ma holnap felfogadni, aki a Szabadka történetében mutatkozó hiányokat pótlandó, egyenesen a bunyevácok eredetének s beköltözésének történetére irányítja; tény azonban, hogy e probléma olyan, a melynek megoldását Szabadka történetírójától mindenki méltán várhatta, s a mely maig sincs kellőképp tisztázva.

Csak két körülmény fölől nem lehet ma már kétség, t. i. arról, hogy a bácskai bunyevácok nem jöttek egyszerre és nagy tömegben erre a földre, s hogy soha sem nyertek semmiféle uralkodótól a beköltözésre sem meghívást, sem engedélyt, sem szabadalmat. Ezt azonban nem azok állították fel alapelvül, akik, mint Antunovic és Iványi, e kérdéssel többé-kevésbé foglalkoztak, hanem ez csupán a bunyevácok bácskai szereplésének jellegéből foly. Szabadka történetírójának azt az állítását, mely szerint: „Amnyi bizonyosnak vehető, hogy a bunyevácok 1687. (!) őszén (!!) költöztek be”, — semmiféle hiteles adat nem támogatja. (Szabadka tört. I. 89.) Nincs ugyanis egyetlen oly okleveles vagy krónikás adalék sem, a melyben annak csak legkisebb emléke is fennmaradt volna, hogy a bunyevácok valamikor nagyobb tömegben jelentkeztek volna az ország területén. Már pedig ha e nép 1687. őszén egyszerre szállja meg a Bácskaságot, ez bizonyára nem történt volna a kormány tudta nélkül s kétségtelenül maradt volna fenn ide vonatkozó hiteles relációk. Ilyenek azonban egyáltalában nincsenek, s még az sem az, amit Szabadka monografusa említ, t. i. a gyöngyösi franciskánusok „valószínűleg egykoru” jegyzete, a mely szerint a bunyevácok néhány barát vezetése alatt jöttek Boszniából. Csak annyi tény, hogy már 1687-ben Szabadkán voltak bunyevácok, mert az ez évi keresztelési anyakönyvekben ezek neveivel sűrűn találkozunk. Minthogy azonban a korábbi években bunyevác nevek még nem szerepeltek, ebből az 1687. évi betelepedést nemcsak azért lenne nehéz következtetni, mert a régebbi anyakönyvek elvesztek, hanem azért is, mivel maga Szabadka monografusa is beismeri műve egy más helyén (I. 78.), hogy a mult századbéli tanuvallomások szerint, a szerbek és bunyevácok már a török korszakban is Szabadkán laktak.

Ezeket tudva és figyelembe véve, Antunovic e püspöknek alapos buvárlatok alapján egybeállított adatait, a melyek a bunyevácoknak a Bácskaság területén való elszórtaságáról tesznek biznyságot: kétségtelen, hogy a bunyevácok nem egyszerre s nem is nagy tömegben költöztek vármegyénkbe. Ha ez így történt volna, az bizonyára tudomására jut a távolabbi vidékeken levő hadparancsnokságoknak is, amelyek bizonyára siettek volna ezt a császári kormány tudomására juttatni még akkor is, ha a beköltözés egészen rendben, egészen esendben történik. Azonban sem hazai, sem külföldi évkönyvek egyáltalában tudomással sem látszanak bírni arról, hogy ide valaha egy időben s nagy tömegben telepedtek volna bunyevácok. Nincs semmiféle rendelet, nincs semmiféle szabályozás, a mely beköltözésüket megengedné, szabályozná vagy csak tudomásul venné; miből önként következik, hogy a Szabadka monografusa által hangoztatott, bár részben önmaga által is megcáfolt állítás; minden alapot nélkülöz.

A további kutatások feladata a bácskai bunyevácok betelepítésének történetét felderíteni, az azonban kétségtelen, hogy aki a bunyevácokban

Előfizetési felhívás a „Vasuti számvitel“ című szakmunkára. A munka mintegy 30-40 ívnyi vastok kötetre fog terjedni és 4-5 éves havi füzetekben megjelenni. Egy-egy füzet ára 50 kr. — A füzetek áru-tól-gosan fizetendő. Az aláírási íveket kérem az évi április hó 30-ig hozzám visszaküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozva legyenek. Miután a munka kiállítása tetemes költségbe került, azt csak azon esetben vagyok képes kiadni, ha megfelelő számú megrendelő jelentkezik, miért is kérem t. kartársaimat, miként hazafias szándékomból a jó ügy érdekében támogatni sziveskedjenek. Gyűjtőknek 10 gyűjtött példány után tiszteletpéldánnyal szolgállok. Budapest, 1887. március hó közepén. Csíkvári Jákó, m. kir. államvasuti felügyelő.

A hegyesi ütközetről.

— Utolsó cikk. —

Mielőtt a hegyesi ütközetről folyt tollharcot röviden összefoglalva előadnám, a következő három okmányt vagyok bátor közzétenni:

Másolat. „Tekintetes Jausz János urnak, Szeghegyen.

Hosszas betegeskedés után valahára képes vagyok m. hó 30-án kelt becses levelére válaszolni.

Ha az 1849. július 14-én Szeghegy mellett vívott esata és azt megelőző eseményekre vonatkozó visszaemlékezésemmel le akarám írni, nagyobbára ismételnem kellene azt, amit ön a „Bácska“ 1885. évi 30. számában megírt.

Megeáfolyhatatlan tény, hogy a 4. hadtest gróf Guyon tábornok vezérlete, nem július 12-én, mint Horváth Mihály „Magyarország függetlenségi harcának történetében“ mondja, hanem a mondott hó 8-án korán reggel nyomult elő Hegyes alá, a hol egy csapat eszászári lovassággal és tüzérséggel találkoztán, miután az onnan elverte, még ugyanaz nap táborba szállott Szeghegy mellett a helységtől nyugatra, a szállók és szántóföldek közötti legelőn, nem pedig mint az idézett jeles munkában szintén tévesen állítatik a „Bara“ helyesebben a Krivaja patak mögött. A főhadiszállás Szeghegyen helyzetetett el és a csatáig ott is maradt.

Már — vagy harmadnapra (nem emlékezem határozottan a napra) Beese felől megérkezett Perczy dandára is, melynek bevonulása után is megtartotta seregünk az említett állást, csak hogy most már szárnyai jobban elnyultak jobbról Hegyes, balról Feketehegy felé. Hogy a tábor nem nyult át a hegyesi határba, mint ön állítja, nem tudom és nem bizonyíthatom. Közülünk nehezen jutott valakinek észbe, keresni, hol végződik az egyik és kezdődik a másik helység határa, aztán még nem is értünk rá a táboron végig sétálni. Megengedem, hogy teljesen igaz a van, azonban mégis meg kell jegyezni, hogy a csata alatt (zászlóaljunk az 1. zászlóalj Szeghegy felett a templomtól a szállók között kivezette ut közelében állott) úgy látszott, hogy a balszárny éppen Hegyes mellől tört az ellenségre. Lehet, hogy ez a látvány kedvezőtlen irányba és a távolság által okozott optikai csalódás volt.

A mi a csatát, annak kezdetét és lefolyását illeti, annak a „Bácska“ 1885. évi 30. sz. öntől megjelent leírását, mint saját visszaemlékezésemmel megegyezőt, teljesen elfogadom és aláírom, kivéve azt, hogy futó lovasüteget feltartóztatván, annak élén maga tört az ellenségre, a mit én magam nem láttam, nem bizonyíthatok.

A csata színhelyét illetően ön, mint szemtanú határozottan állítja, hogy Szeghegy mellett a szeghegyi határban vívott és nem volt harc sem Hegyes, sem Feketehegyenél. Hogy a két szárnyak az ellenel való összeütközése közelebb esett-e Szeghegyhez, mint Hegyes, illetve Feketehegyhez, nem tudom; de hogy az ellen mindkét szárnyról a község felé szorítottán, a harc éppen Szeghegy helységgel szemben a terepnek a helység, illetve szállók és a verbász-hegyesi ut közötti részén volt a leghevesebb és itt dönt el véglegesen a csata sorsa, azt teljes meggyőződéssel állítom.

Egyébiránt Dudás ur, bizonyára alapos kutatások nyomán, a „Bácska“ m. é. 99. számában határozottan állítja, hogy a csata Szeghegy és Feketehegy községei határában vívott (tehát már nem Hegyesen, mint azelőtt gondolta). Thim ur is elismeri, hogy Szeghegy mellett is volt harc. Jellaics Ottingert küldi oda. Bizonyára azért, mert az ott engagirozott csapatjait már ingadozni látta.

Tehát Dudás ur konstatálja, hogy Hegyesnél nem is volt harc, ugyanazt bizonyítja számos szemtanú. Mindenféleképp be van bizonyítva, hogy a csata főszínhelye Szeghegy mellett volt. Miért is ragaszkodnak tehát mégis azon beigazoltan téves elnevezéshez, hogy „hegyesi csata“?

Hát azt mondják, hogy így legyen megírva, bizonyára hivatalos jelentések alapján. Horváth Mihály által s aztán meg szebben is hangzik, mintha „szeghegyi nek“ neveznők! Nem tudom mit szólna ehhez maga Horváth Mihály, ha még élne?

Kiváló tiszt, maradok Szabadkán, 1887. január 19-én, készséges szolgálja Melkays k. A másolat hitelül: Jausz János.

Másolat. „Tekintetes Jausz János urnak.

A napokban nekem küldött „Bácskát“ ezennel köszönettel visszaküldöm. Figyelemmel átvoltam és határozottan esatlakozom Önnek a „Bácska“ 1885. évi 30. és 63. számában leírt 1849-iki július 14-én a szeghegyi határban Guyon és Jellaics között vívott esata leírásához. A többi közlemények mind, melyek a „Bácska“-ban megjelentek és más ígvekezők bizonyítani, tévesek.

En azt annál inkább is mondhatom, mert a nevezett esatában mint a 104. zászlóalj 4. szakaszának Réh János kapitánysága alatt, szakaszvezetője, tényleges résztvevője, és a szeghegyi határban 8 napig táborban fekvő egyén a mondottakra világosan visszaemlékszem. Kekézovits Mihály s. k., szegedi születésű és 1849. évben a 104. zászlóalj 4. szakaszának szakaszvezetője. A másolat hitelül: Jausz János.

Másolat. „Nyilatkozat.

Mi alulírott szeghegyi polgárok, mint szemtanúi az 1849. júl. 14-én vívott harcnak, kinyilvánítjuk, hogy azon leírások, melyek „Szeghegy történetében“ (182—190. lap), a „Teleska“ 1885. 10., 11. s 28. sz., a „Nensatzer Zeitung“ 1885. 27., 28. sz. s a „Bácska“ 1885. 30. s 63. számában foglaltatnak, teljesen a valóságnak megfelelnek. Eneffóva minden ellenvéleményt tévesnek mondunk s minden igaz alapot nélkülözönek.

Kinyilatkoztatjuk, hogy ezen nyilatkozatunkat közzé tévén, az eredeti fogalmazványt mindaddig őrizet alatt tartjuk, míg azt szükségesnek találjuk, az ellenkező vélemények cáfolatául.

Szeghegy 1887. február 5-én. (92 aláírás.) A másolat helyességéért kezkesedik: Jausz János.

A hegyesi ütközetről lefolyt tollharcot Thim József ur nyitá meg a „Bácska“ 1885. évi 15. számában. Ő az ütközetről a feketehgyi határban történtek állítja, (3 kilométernyire jobbra a valódi harctérről) és a csatát „hegyes-feketehegyi“-nek nevezi el. A „Bácska“ 28. számában Dudás Ödön Thim Józsefet igyekszik megcáfolni, és a harctér a hegyesi határra helyezi (3 kilométernyire balra a valódi harctérről).

Ugyanezen lap VIII. évfolyamának 30. számában léptem fel először; mint szemtanú írtam le a harcot, főképen a harctér helyes megállapítására szoritkozva. Az ütközetről kezdetét és lefolyását sem hagytam tekinteten kívül. A „Bácska“ 38. számában Thim elismeri, hogy Hegyesen is volt harc, s beleegyeznek, hogy Dudás elnevezése: „hegyes-feketehegyi“ elfogadtassék.

A „Bácska“ 63. számában Jausz „Három történeti tévedés“ című cikkében Horváth állításait téveseknek nyilvánítja; csak annyiban ad igazat, hogy Jellaics Guyont megtámadta s utóbbi fényes diadalt ült a horvát bányon. Horváth Mihályt különösen a következőkben támadja meg: 1. A nagy történetíró szerint, Guyon csak július 12-én ért volna Hegyes alá, holott ez már 8-án Szeghegyen állott. 2. Guyon nem Hegyes, hanem Szeghegyenél üttött tábor. 3. Téves azon állítása, mintha a magyar hadsereg harcra készen várta volna be ellenfelet, mert a magyar csapatok megértek. (Lásd Kafka cikkét.) 4. Nem igaz, hogy a magyar sereg meggyújtott által értesítették a támadásról. 5. Horváth a csapatok harcerdbe való állítását a Krivaja mögé helyezi, holott a magyar had a szeghegyi kaszálóban foglalt állást. 6. A történetíró helytelenül írja le a csata lefolyását, kezdetét s a döntő csapást. 7. Téves azon állítása, hogy Guyon Hegyesről támadt, hiszen ő maga a szeghegyi plébánián volt.

A „Bácska“ 1885. 70. számában Dudás Horváth leírását helyesnek találja s Jausz felett pálcát tör.

A „Bácska“ 95. számában Jausz a felállítandó esataemlék feliratát gáncsolja. A Bács-Bodrogh megyei honvédegyelet a következő feliratot terjeszté elő: „1848. 9. évi hegyesi esataemlék. Vívott 1849. július 14-én Kis-Hegyes, Szeghegy és Feketehegy határán“, melyet a választmány-bizottság módosított: „1849. évi hegyesi esataemlék, vívott Vetter, Guyon és Kmety tábornokok alatt júl. 14-én Kis-Hegyes, Szeghegy és Feketehegy határán.“ Jausz Kmety és Vetter nevei ellen kikel, mint akik nem vettek részt a harcban s követeli, hogy a harctér egy kiküldött bizottság megállapítsa.

A „Bácska“ 1886. 96. számában Kafka a Jausz által közölt adatokat hitelesíti.

A „Bácska“ 98. számában Jausz Kafka adatait összegezi és érveket hozza fel saját állításainak bizonyítására.

A 99. számban (d+gy) zártisakos harcok lép a küzdőtérre, elismervén, hogy a harc a szeghegyi határon vívott, egyetért Jausz-szal; de megjegyzi, hogy a hivatott írók s az ütközetről jelentői a jobban hangzó hegyesi elnevezést használták, a kevésbé jóhangzású Szekits, Feketits helyett. Egyuttal ama sajátos paradoxont állítja fel, hogy „nagyobb líba némely történelmi líbát helyrehozni, mint azt elkövetni!“

A „Bácska“ 100. számában Jausz hevesen kikel ez utóbbi állítás ellen s újból hangoztatja, hogy nemcsak a hegyesi csata megtörténtét tagadja, de Horváth összes állításait.

A „Bácska“ 1886. 103. számában Dudás igen élesen kikel Jausz ellen s mások idézése által igyekszik azt bebizonyítani, mit maga nem bizonyíthat be.

Erre a „Bácska“ 1887. 5. számában Szárits Bertalan lép fel. Ő azt állítja, hogy a magyar csapatok jobbszárnya a hegyes-szicsai országuton foglalt állást, tehát mintegy 5 kilométernyire a valódi harctérről, s ez állításának valóságát Korbai által is helybenhagyja, reá hivatkozván. Mi felkérjük Szárits urat, forduljon Korbai urhoz, s aztán tegye közzé, a mi épülésünkre, utóbbi feletét.

Vége az olvasó maga él a megye térképét s ha Feketehegy, Szeghegy és Hegyes fekvését szemügyre vesszük, lehetetlen be nem látunk azon állítás alaptalanságát, hogy az ellenség a közepén elhaladt, hogy a jobbszárnyat megtámadja; vagy Thim szerint a balszárnyat támadta volna meg Jellaics s míg a küzdelem ott órahosszat folyt, addig Kovács kénytelen saját emberait a közepén felkelteni! s ha tényleg a jobbszárny támadtatott meg, miért nem akadályozta meg a közép s balszárny az ellen visszavonulását? A szeghegyi határ, hol a harc folyt, 4 kilométerre nyúlik el, miért ne állhatott volna meg ezen helyen 10.000 ember??

Szárits ur a kérdéses 100 aranyat vajmi könnyedén másnak itéli; hát ezen nyilatkozatokat számba se akarja venni? kérdeje csak meg Korbai urat!

A „Bácska“ 1887. 12. számában (d+gy) ismét megjelen telve epenérrel, ócsárlással és gunnyal s nemcsak Jausznak, hanem az egész szeghegyi német községnek ront, hogy ezek elég merészek a vitás kérdéshez szólni; pedig (d+gy) azt se tudja, nem is tudhatta, mit fognak a szeghegyi svábok mondani! Guny és becsnérlő cikkekre különben Jausz nem szokott reflektálni.

A „Bácska“ 13. számában Kovács Ernő lényegében Jausz állításait igazolja. Ő Hegyeset ugyan közel látta, de ez mit se tesz. Szeghegyet noha nem látta, mégis közelebb volt. Minden az ügy iránt érdeklődőt felkérünk, fáradozzék Szeghegyre, én elvezetem arra a helyre, hol Kovács állott; innét Hegyeset szépen látni, noha 3 kilométerre van, míg Szeghegy láthatatlan, holott alig 500 lépésre van. S ennélfogva Kovács nem tudja Jausz adatait igazolja s nem Thim, Dudás, avagy Szárits állításait.

Vége Komáromi szólal meg a „Bácska“ 14. számában. Kovács szavaira hivatkozva, haditörvényt til a 100 arany felett. Legyen Komáromi ur meggyőződve, hogy Korbai, Koch, Kafka, Melkay és Kekezovits urak mellettem bizonyítanak!

Cikkem elején közölt Melkay és Kekezovits leveleihez bővebb magyarázat felesleges. Csak a szeghegyi nyilatkozatról akarok még egyetnást említeni. Az alulírott 92 szemtanú mind ismeri a tábor terjedelmét s legtöbben közülök a halottak eltemetésére kényszerítettek, ők a hegyesi határban sohasem jártak s ott elteket sem temettek el. Nem feltűnő, hogy ezen vita teljes két éven át foly? részéről az ügyet befejezettek találom, mert a hegyesiek közül eddig egy sem emelt óvást számain ellen. Bor mellett tett nyilatkozatokat számba nem vehetek. Polemiába nem fogok többé ereszkedni, kivéve, ha hegyesi szemtanú állítaná, hogy az ő határkban volt harc. Ennek adatait igazságságos kritika alá veendem s a mennyire lehetséges az esetek maradványai után indulva, állításait latolás alá veszem.

A honvédelem felállítását én sohasem hátráltattam, sőt ellenkezőleg az ügyet előbbre vittem. Az emlék felírának bírálatát máskorra hagyom.

Jausz János.

A borok kezelése.

Az új borok, mint tudjuk, időközönként üledéket raknak le, melyet seprűnek nevezünk. A seprű tartalmaz földnemeket, melyek a szőlővel jöttek be, továbbá mézga-féléket, esersavat felhárnyéval esatlakozva, borolajat, borkösvat vagyis ásványi sókat és vizet. Ha a bor a seprűn sokáig hagyatik, főleg meleg időjárás mellett, azt a seprű egyrésze fölszál s a borba keveredvén, ugy zavarossá teszi, ennélfogva az újbor a salaktól többszöri lefejtés által meg kell szabadítanunk.

Az újborokat mindig nyíltan fejtjük, míg az óborok fejtése zártan történik. Nyílt fejtésnek nevezük azon eljárást, midőn a bor szabadon folyik a csapból és a levegővel érintkezik, a zárt fejtés alatt pedig fejtő géppel vagy gummicső segítségével egyik hordóból a másikba vezetett fejtést értjük s az utóbbi a levegővel nem jön érintkezésbe. Újboroknál a nyílt fejtés sokkal ajánlatosabb és előnyösebb, mert a felesleges szénsav elillanván, így a szénsav által függőben tartott tisztatlan seprűrészek a borban leülepedhetnek, a bor fehérszínemű részei a levegő celenyével vegyülvén, tömörülnek s a borból fejtés után leválván, a bor tisztulását mozdítják elő, valamint a levegő a bor érlelését is előmozdítja.

A nyílt fejtésnél először a csaplyuk alá tessük a kármentőt s felül az akonát felítve, a hordót a csaplyuk körül szépen megtörölve, térdeink közé vesszük a fertály dészát, nyílásával a csaplyuk felé irányítva, a csapot felhújtjuk, a kalapács segítségével a csaplyuk akonát kialszadjuk s ügyesen kihúzva, helyébe a csapot beillesztjük és beverjük, hagyjuk egy kissé folyni a bort, pohárba eresztve megnézzük, hogy mennyiben tiszta és ha zavaros, addig hagyjuk folyni, míg magának a seprűn utat nem csinál, de folyton pohárba eresztünk és nézzük, a seprűs bort a már előre elkészített hordóba öntjük.

A mint a fertályos megtelt, úgy vesszük azt el a csap alul, hogy jobb kezünkkel a tele fertályost tartjuk, balkezünkkel az üres fertályost a telt felett odatoljuk s így a csapon a bor folytonosan folyhatik és így a csap zárás és nyitás folytán keletkező légbuborékok elmaradnak, vagyis a bort nem zavarjuk föl, a fejtést mindaddig folytatjuk egy hordóval, míg abból tiszta bor folyik, mit többször pohárba eresztve ellenőrizhetünk. A mint a bor zavarodni kezd, a fejtést abba hagyjuk s a hordóban még benmaradt seprűs bort külön edénybe mint alj-bort gyűjtjük össze, mely ha leülepedett és megtisztult, azt ismét lefejtjük és szűrőgéppel megtisztítjuk.

A fejtést az újboroknál az első évben leginkább négyszer eszközöljük, az idősebb boroknál kétszer, míg az óboroknál egyszer egy évben elegendő. Itt meg kell említenem, hogy a borok átféjtésénél sohasem szabad kéneztett hordót használni, ha a hordó üresen kénevez volt, mielőtt bort fejtenék bele, előbb mindig hideg vízzel ki kell öblíteni a hordót, a kéneztett hordó a bor érlelését hátráltatja, a kéneztett hordót csak beteg boroknál szabad használni.

A borok feltöltögetése.

Ezen munka alatt azon eljárást értjük, midőn a hordóban előállt hézagot, mely a kipárolgás következtében állt elő, a töltögető kanna vagy lopó segítségével a hordókat teletöltögetjük. A töltögetésnél nagyon kell vigyáznunk, hogy a pótlásra használandó bor tiszta és betegségmentes legyen, és legalább is olyan minőségű legyen, mint a teletöltendő hordó tartalma; új borhoz új bort használhatunk, azonban ha óborral rendelkezünk a töltögetéshez, mindenesetre hasznára válik borainknak, míg helytelen eljárásnak mondható az, ha valaki óborait újjal töltögeti föl, nem ugyan a bor minőségének ártana azáltal, kivált ha új borunk jó minőségű, hanem a már megtisztult óbor veszene színeinek tisztaságában. Fajboroknál ajánlatos mindig ugyanazon fajbort használt töltögetésre.

Nem hagyhatom megemlítes nélkül azon rossz szokást, hogy tekintet nélkül a borok jó vagy rossz minőségére, nem veszik figyelembe a borok töltögetésénél, hogy arra mindenféle beteg bor nem alkalmas, sőt nagyon is ártalmas lehet, egy helyen éppen alkalmam volt látni, hogy a csap alatt tartott kármentőbe összegyűlt bort, mely a levegőnek több ideig ki volt téve, minélfogva az ceet és penész gombák által meglepetett, s ezen egészségtelen bort töltögetésre használtak föl, ilyen eljárástól uraim óvakodjunk, mert az ilyen munkával mi magunk fertőztetjük meg a máskülönbön megkezesített borainkat, az ilyen beteg bort a pincében tovább tartani sem tanácsos, de annál kevésbé töltögetésre fölhasználni. Töltögetés után az akonát jól levertve, a hordókat az elcesegett vagy elfolyt bortól törülgesztük meg.

A töltögetés elhanyagolásának az szokott lenni a következménye, hogy a vékonyabb, könnyebb boroknál egy penészgomba fajból az ugynevezett virágosodás áll elő, erősebb boroknál pedig az ecetesedés áll be.

A virágosodást könnyű eltávolítanunk, és pedig a következőleg: a lopót szép lassan beleeresztve, a bort beletöltjük egészen szintülig, ekkor a virágosodást előidéző gombák feljönnek a hordó szájához, s erősen reá-fújva kicsapatik s ismét megtöltve újból lefújuk a virá-

got; emel ugyan egyszerűbb eljárás, ha a virágos hordó borhoz kevés kognacot vagy pedig tiszta kozmamentes szeszt adunk, a szesz mint fajsúlyánál könnyebb test a bor felületén marad s néhány óra múlva a virággombákat megsemmisíti, megöli.

Az ecetes bort már sokkal nehezebb gyógyítani, ez egy igen makacs betegség az egész borban benne szokott lenni, mivel egy gombafaj támadja meg a szeszt, ha keletkezésénél észrevettük a bajt, ilyenkor a szesz tartalmát emeljük, adván 1-2% tiszta szeszt a borhoz, mely az ecetgombák működését meggátolja, tehát a betegség nem lesz nagyobb mérvű, továbbá erősen kénezett hordóba fejte szinte meggátolja a baj terjedését. Szokták még ezen bajt orvosolni több mindenféle szagos anyagok hozzáadásával, ezen anyagok hozzáadásával csak a betegség elalástól tart egy bizonyos időre, de a bor meg nem gyógyul.

Legjobb eljárás volna a Pasteurizálás, csak hogy ezt nagyban csakis gép segítségével lehet keresztülvinni, egy kazán segítségével. A bor 70 Celsius-fokra felhevítetik, a bor nagyobb üvegekbe fejte ledugaszoltatik, az üvegek betétnék egy hideg vízzel telt medencébe, s ekkor a kazánban felfűtött gőzzel egy eső segítségével fokozottan felhevítjük a már említett 70 C. fokra, s azután az üvegeket kiszedve a már meleg vízből szabadon hagyva kihűlnék, kihűlésük után újból hordóba töltetnek. Ezen eljárást kiesésben éppen úgy lehet végbevitni, mint ahogy az asszonyok a befűtött üvegeket szokták felhevíteni, csak hogy itt is be kell tartanunk 70 C. hőfokot, ezen eljárással is csak az ecetgombák életnek meg, az ilyen felhevített bort azután más egészséges borral vegyítjük és minél előbb eladjuk, vagy pedig elfogyasztjuk.

Ezen betegségekkel kapcsolatosan megemlítem még azon borbetegségeket, mi leggyakrabban a kertő boroknál szokott előjönni, ezen betegség

a nyúlósodás.

Ezen betegség nyilvánul a bor ízében és színeiben. A bor először izetlen kezd lenni (lustává válik), színet, ízét-zamatját elveszti, meghomályosodik, a lopóból épügy folyik a pohárba, mintha olajtöltenék.

Ezen betegség okozója Pasteur szerint, egy gombafaj növény, melyek olvasószerűleg mintegy összefüzdve vannak. Ezen gombák a borban lévő túlsok fehérnyefélé anyagokat megtámadják, azon elősködnek, némelyek a helytelen kiejtésükben, a bor kevés sav és esersavtartalmában, ismét mások a szőlőfajok nyálkás voltában vélik a betegség okát.

Ami tény, hogy e betegségbe leginkább azon borok esnek, melyek gyengék, kevés szesztartalmúak s e mellett borköben és esersavtartalomban szegények, hozzájárul azután ezen anyaghiányukhoz a meleg pince, mely kedvezőleg hat a gombák életfeltételeire, hűvös pincékben ezen betegség gyenge boroknál is ritkán jön elő.

Ezen betegségen alaposan segíteni többféleképpen lehet, nevezetesen: első sorban a Pasteurizálással, a gombák életének, a fehérnyefélék tömörülnek s leülepednek a hordó fenekére, továbbá — a bort nyitkádába fejte, nyírásörpü segítségével jól átverve, a fehérnyefélék elégtelvé szinte kiesapatnak, legalább egy óráig folyton kell felverni, hogy a bor minden része érintkezék a levegővel, azután a bor hordóba visszafejte, 8-10 nap alatt megtisztul.

Ha ezen eljárás nem sikerült úgy a szesz és esersav tartalmát kell emelnünk a borban.

A borszesz tartalmát megmérve, tegyük fel, hogy annak szesztartalma 7-8% nál nem több, itt emelnünk kell a szeszt 2% al, és így 10% szesztartalom lesz, mely már a fehérnyeféléket megköti, ezen célra szinte kognacot vagy pedig kozmamentes szeszt alkalmazunk, s miután ezen szeszfélék erőssége 60-65% szokott lenni, minden 1% szesz pótlására 1 és 1/2 liter szeszt adunk hectoliterenként, vagy is ha borunk 8% szeszt tartalmaz és ha 10% akarjuk fölemelni, ugy három liter szeszt adunk hozzá olyképpen, hogy a szesz egy üres hordóba öntendő s a nyúlós bor erre lesz fejtendő.

Ha a borból a esersav hiányzik, akkor ezt is pótolnunk kell, ezen célra használhatunk érett szőlőmagot, melyet szűret alkalmával elválasztva a törkölytől jól kimosva, megszántva tarthatunk készletben, a szőlőmagot használat előtt finom porrá törünk, s hectoliterenként 300 grammot számítva, bele tevé egy edénybe tiszta vízbe egy óráig hagyjuk forni, ekkor kissé megülledni hagyjuk, a forralás által a esersav kilugoztatván, kevés szeszt adva a folyadékba, használjuk a esersav pótlására.

Gyógytárakban vehetünk tiszta por nemű esersavat is, melyből egy hectoliter borra 4-5 gramm lesz elegendő, ezen por nemű esersav előbb szeszen feloldatik s így kevertetik a gyógyítandó nyúlós borhoz.

S végül ha nyúlós borunkkal valahogy szűretig elhúztuk az időt, célszerű az ily bort frissen kiperéselt törkölyön atfolvasztani vagy átszűrni, ez által esersavat és némi csekély cukrot von ki a törkölyből, s ezután meleg helyre tevé, kutyogóval ellátva, egy kis utóerjedésen fog a bor átmenni, s azután meg szokott tisztulni.

Az ilyen bort célszerű azután erősen kénezett hordóban tartani s minél előbb elfogyasztani.

Emnek végetével visszatérnek még elhagyott tárgyra, a borok töltögetésére, arról még csak annyit mondani valom van, hogy idejére nézve a töltögetést mindannyiszor végezzük, a mennyiszor az szükségesnek mutatkozik, de legalább minden 3-4 hétben egyszer töltögezzük fel a hordókat, mert ezáltal megóvjuk borainkat a különféle betegségektől; a töltögetésre nézve különben nagy befolyással van a pince, t. i. annak szárazsága vagy nedvessége, mindenesetre ha a pince száraz, ugy a kipárolgás is nagyobb, ha pedig a pince nedves, ugy a kipárolgás is csekélyebb szokott lenni.

Heinrich,
bor. vánd. tan.

A TEREMTÉS URAI ÉS A DIVAT.

Kissé hibázott ama görög böcs, ki a férfiakat a teremtés urainak, a nőket meg kores-szülötteknek nevezte el. Mindenkor és minden teki tetben érezetik ugyan a férfiak felsőbbiségüket a nőkkel szemben, s hatalmaikat akarnak látszatni s mégis itt-ott neveléses szerepet visznek s tehetetlenek a kores-szülöttek ellenében.

Nézzük például gyengességüket a női divattal szemben. Gúnyolódnak, beszélnek, de ellene valamit tenni nem kísérlettek meg. Darázs-fészekbe nyulni csakugyan nem

is lehet kellemes, de néha szükséges. A divatkórság ma már annyira lábrakap, hogy veszélyessé válik. Szükséges lenne valami oltószert, még pedig anyagi, szellemi s egészségi szempontból.

Mennyivel nyugodtabb, kényelmesebb s boldogabb élete lenne a családapának, ha az undok divat minduntalan újabb gondot nem okozna. Majd egy kalap, majd egy ruha, majd ez, majd az — de mindig kell valami s azt sem kérdik lehet-e? Szükséges vagy nem, az mindig, meg kell lennie. A papa vagy férj egyet sóhajt, sokat gondol s semmit sem szeret, de még az életet sem. Megteszi a kívánságot, sokszor a legnagyobb áldozatok árán. A mamának meg ehhez éppen semmi köze. A leány tanul tőle s ő is így fog egykor tenni, ha ugyan még másképen nem. Így terjed a boldogtalanság s az elégedetlenség a palotától a kunyhóig!

Ha a gazdag költelezik, nem esoda, van miből s ha a módját tudja jut is, marad is. Jól is teszi, ha másnak is juttat pénzéből, de az ostoba divatot mindenképpen követni, nem mutat nála sem fenéköltékűségre, áldozatok árán jutni hozzá meg éppen bűn. Szenved alatta a családon kívül az állam is, mert alig hinné valaki mily tömörked pénz vándorol idegen kezekbe. Sajnos, hogy a magyar nők a hön cikkeivel nem tudnak megelégedni. Még amit itt kaphatnának, hazájukban, szivesebben hozzátják külföldről. Hja persze, az itt készített ruha nem bécsi, párizsi s nem is olyan szép! Valóban? Még ha igaz lenne is ez, akkor is hűnek kell lenni a hazához. Mit a haza adhat, ne fogadjunk el mástól. A magyar nő vétkezik hazája ellen, ha hűsége erősebb hazaszereteténel. Magyar honfi mellé, magyar honleány kell, mert csak így teljesül ama szép mondás: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” Csak az igazi magyar nő tud jó honfit nevelni s Szilágyi Erzsébet példájára ő maga buzditja honszeretetre, maga küldi harcra, hazája védelmére.

Telheti-e ezt, kinek honleányi kötelemről s hazaszeretetről fogalma sincs?

Első pillanatra csekélységnek látszik e dolog, de komoly meggondolás után mégis csak hibának s pedig nem csekély hibának tűnik fel. Ha haladunk, haladjunk minden tekintetben. Azt karoljuk fel, azt szeressük legjobban, mit hazánk nyújt. Vagy talán, nem elég jó az nekünk? Hisz akkor szegyenlenünk kellene magyarságunkat, pedig inkább büszkéek vagyunk rá. Nem tudjuk méltányolni anyai nemes honfivérrel áztatott honunkat? Pedig másoknak foguk fáj rá!

Ennyivel tartozunk a divatban a hazának s a család boldog ágnak, csak hogy ezek mellett vegyük figyelembe a divat, főleg a mostani divat káros befolyását az egészségre. Ezt a szakértő egyének legjobban tudják. Mily káros hatású az ugvis gyengébb idegzetre a mostani tömött ruházat, a túlságos fűzés, kis cipők s a jó ég tudja még miféle ferdeségek, azt a tapasztalat eléggé bizonyítja. Hanem aztán még milyen neveléses is! Igazuk van azoknak, kik gúnyolják, de igazuk lenne, ha határt vetnének neki. Gúny nem elég, tett kell ehhez. Akik a teremtés urainak vallják magukat, legyenek urai környezetüknek s használják befolyásukat a divatban is, így igen sok kellemetlenségtől óvják meg önmagukat, de meg jót tesznek a társadalmak is. Főkép a leányok nevelését ellenőrizzék. E tekintetben sokat tesz a mamák jó példája. Vannak helyesen gondolkozó s nemesen érző mamák is, örömmel tapasztaljuk, hogy ezek igen derék jó lányokat nevelnek s boldog családi életet élnek, de számuk igen csekély. A könnyelmű hűségének élő anyja elrontja leányát, azért a komoly, okos apa vegye kissé gondjai alá, hogy részint szigorra, részint oktatással oda vigye a dolgot, hogy környezetében mindenki mint mindenben, ugy a divatban is a középúton haladjon. A leánykákat a divatozástól óvni kell, s idején a nemes s hasznos, szép dolgok iránt kell őket fogékonyakká tennünk. Összes hűségünk abból álljon, hogy egyszerű s esinos megjelenésük által elérjük azt, ami után most a hölgyek oly nagy áldozatok árán is hasztalan törekcsenek, mert, az igazat megvallva, alig van értelmes ember, ki a mai divatot tetszésére méltaná.

Mariska.

**Naptár.
Április.**

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
8 Pént.	Nagy péntek	Nagy péntek	27 Matrína
9 Szom.	Nagyszombat	Nagyszombat	28 István
10 Vas.	8 Husvetvas.	8 Husvetvas.	29 D 6 Virágvas.
11 Hé.fo.	Husvetelhő	Husvetelhő	30 Cl. János
12 Kedd.	Gyula	Gyula	31 Hypatius

Felolós szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
La tulajdonos es kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1298. sz.

k. ig. 1887.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye zsabylai szolgabírói járás területén a kéményseprői ipar gyakorlása tekintetéből XXXIII. kerületbe osztott Gyurgyevó és Zsablya községekben a kéményseprői állás, mellyel 480 fit évi fizetés van egybekötve, leköszönés folytán újból betöltendő.

Kik ezen munkakerületet elnyerni szándékoznak, felhivatnak, miszerint az 1020. kgy. 1885. sz. a. alkotott megyei szabályrendelet I. §-a a nagyméltóságu földmívelés ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által 1884. évi augusztus hó 26-án 39266. sz. a. kiadott általános rendelet 1-3 §§-ai értelmében felszerelt kérvényeiket alulírott szolgabíróságnál **folyo évi április hó 28-ig** benyújtani ne készenek.

Zsablyán, 1887. évi április hó 1-én.

Főszolgabíró hiv. távol.

Horvath György,
szolgabíró.

3-2

Hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok által ezennel közlő tétetik, miszerint vagyombukott Stein Sámuel fia ó-verbázi cég esődválasztmányának f. évi március 29-én 14. sz. a. kelt határozata folytán ajánlati tárgyalás útján eladatnak:

1-ör. A tömeg javára összeirt és 8745 fit 99 krra becsült vegyeskereskedés. Megjegyzetetik azonban, itt ezen becsértékből az időközben bírói felhatalmazás alapján szabad kézből történt eladásból befolyt összeg már levonattott.

2-ör. Egy Garret-féle 5566. számú 4 lőerejű gőzeséplőgép; egy 4 lőerejű löcséplőgép; egy sorvetőgép; egy Schutleworth-féle vetőgép; egy 6 lőerejű Máté-féle gőzmozdony; egy Marschall-féle 8 lőerejű gőzmozdony és cséplő mindennemű ehhez tartozó segéd-szerkezetekkel; egy Garret-féle 6 lőerejű gőzmozdony és cséplő, mindenféle segéd-szerkezettel; egy Ramson-féle álló motor (2 lőerejű) és egy Koczó Pál-féle cséplőgép minden segéd-szerkezettel, melyek összesen bíróilag 6090 fitra vannak becsülve.

A zárt írásbeli ajánlatokhoz, melyek külön a vegyeskereskedésre és külön a gépekre adandók, a kitüntetett becsérték 10%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénz fejében becsatolandó és az ajánlatok **f. évi április hó 12-ig** alulírt tömeggondnokhoz benyújtandók. Az ajánlattevők ajánlataiknak a esődválasztmányi el- vagy el nem fogadásáról **f. évi április 15-ike** után a tömeggondnoknál nyerhetnek értesítést és ugyanitt köteles a vevő a teljes vételért **f. évi május hó 1-ig** készpénzben lefizetni. Ha a vevő fizetési kötelezettségének pontosan eleget nem tenne, egy letett bánatpénzét a esődtömeg javára elveszti és a esődválasztmány az eladott tárgyak felett szabad rendelkezési jogot nyer.

A vevő a megvett esődtömeget csak a vételár teljes lefizetése után veheti birtokába és a vétel után járó illetéket egyedül ő fizeti. Ajánlattevő ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy az árverési feltételeket ismeri, és hogy azoknak magát aláveti. A esődleltár alulírott tömeggondnoknál betekinthező és ugyanitt bővebb felvilágosítás is szerezhető.

Zomborban, 1887. évi március hóban.

Dr. Schuller Simon

ügyvéd,
mint vbukott Stein Sámuel fia cég tömeggondnoka.

3-3

203. sz.

1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közlő teszi, hogy a kálai kir. járásbíróság 4126. 4740. számú végzése által Knéfély Ferdinand javára Schmidt Mór ellen, 5957 fit tőke, ennek 1885. évi szeptember hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 107 fit 85 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 1100 fitra becsült gőzmozdonyból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1182/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kúlán Metz Adám lakásán leendő eszközzésére **1887. évi április hó 13-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő

Kelt Kúlán 1887. évi április hó 3. napján.

Gvcsgyák Gábor,

kir. bír. végrehajtó.

101 szám

1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közlő teszi, hogy az apatini tekintetes kir. járásbíróság 3652. számú végzése által Kovesin Jovan ó sztapári lakos végrehajtó javára Stanieskov Péter ó sztapári lakos ellen 200 fit tőke, ennek 1883. évi október hó 16 ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 56 fit 78 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 400 fitra becsült 4 ló és 40 juhból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 28/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Ó-Sztapár község házájánál leendő eszközzésére **1887. évi április hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő

Kelt Apatinban, 1887. évi április hó 1-én.

Oláh János,

kir. bír. vjhajtó.

I.

KIADÁS

Kifizetett
Függőben
Szerzési
tel lev
A tüzbiz
adó
Behajtth
A követ
tosított
nélkül

Kifizetett
Függőben
Szerzési
A szállt
ségekt
A követ
levoná

Viszontb
Kifizetett
Szerzési
utáni
Behajtth
A társá

1886.

VAGY

Elhelye
buda
rékp
pénz
Értékpa
a) 2-3
á 99
b) 1.05
á 10
c) 1.50
93.50
d) 56
á 10
e) 37
= 3
f) 2
piro
a te
kan
Leszar
A társ
Külön
a) E
b) M
Jégbiz
Közpo
A köv
nyel

KIAD

Törle
Vissz
Halál
Lejár
Kiláz
vis
Függ
Évjár
Visz
Bély
Irod
Tisz
Jöve
Orvo
Szer
Beha
Díjtá

1886

VAGYON.

	forint	kr
Ertékpapírok	10.540.459	frt 75 kr.
ugyanis:		
5.007.400 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os záloglevelek 100 frtjával	5007400	
872.000 frtnyi magyar földhitelintézeti 4 1/2 %-os záloglevelek 99 1/4 frtjával	865460	
42.960 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os ércértékű záloglevelek 123 1/2 frtjával	53055 60	
93.800 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6%-os záloglevelei 100 frtjával	93800	
1.000.200 frtnyi magyar északkeleti vasuti 5%-os ezüst elsőbbségi kötvények 100 frtjával	1000200	
Besztercebánya-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötvény	1214974 67	
Magyar kir. állampénztár-jegyek	2300000	
11.262 Lira 50 c. olasz 5%-os járadék és kamatai	5569 48	
1886-ban esed. kamat. és elszám. pénzküldemény	201122 49	
Jelzálog-kölesönök	139883	
Kötvény-kölesönök	1394923	
Viszontbizt. kötvény-kölesönök	18198 17	
A központ tartozása folyó számlán	256244 71	
Vezér- és főigénylések s mások tartozásai	286679 23	
	12837510 35	

	forint	kr
Díjtartalék	12.062.289-52	
levonva a viszontbiztosítási díjtartalékok	234.682	
Biztosítási alap	11827607 52	
Kiházasítási tőkék nyeresiménye	175776 48	
Függőben levő károk tartaléka	300872 52	
Díjlesztésekre vonatkozó nyeresimények tartaléka	109891 02	
Előre fizetett díjak az 1887-1889. évekre	1879 10	
Fel nem vett nyeresimények 1885. évről	1425 82	
Viszontbiztosító intézetek és mások követelései	15 77	
1886. évi nyeresimény	45902 09	
	374140 03	
	12837510 35	

Budapest, 1886. december hó 31-én.
Fuchs Rudolf,

AZ IGAZGATÓSÁG:
Hajós József, Harkányi Frigyes, Lévay Henrik.

Jeney Lajos,
 a központi könyvezés főnöke.

Pecz Vilmos,
 aleltérítési osztályfőnök.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Kaczvinszky János,
 aleltérítési könyvvivő.

Budapest, 1887. március hó 14-én.
Rudnyánszky Ferenc.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:
Tornyai Schosberger Zsigmond, Sztányi Izidor.

Árlejtési hirdetmény.

Vaskút közönség által hozott és a tekintetes megyei közgyűlés által feltételeken helyben hagyott s így az utolagos feltétlen jóváhagyás révén, a közgyűlés által közönségi elöljáróság részéről a jegyzői laknál eszközölt javítások és mellette építéseknek a közönség által adandó régi anyagok felhasználása mellett való elkészítésére ezennel árlejtés hirdettetik **folyó évi április hó 21-ének d. e. 8 órájára** oly formán, hogy a közönség által készített tervrajz és költségjegyzék alapján megállapított 800 frt o. é. kiállítás összegnek 10%-os százaléka árlejtési kiállítások által készpénzben avagy óvadékképes papírokkal — az árlejtés előtt az elöljáróság, mint az árlejtést vezetőnek kezéhez lefizetendő.

Az árlejtés után teljesítendő munkára vonatkozó árlejtési feltételek — melyek egyszerűsített szerződés gyantánit fognak szolgálni — a szokott hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Vaskúton, 1887. évi április hó 5-én.

Pacher, bíró.
Hirman Antal, jegyző.

9590. sz.
 tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy öv. Paresetics szül. Brácsyvácska végrehajtónak Tyurisits Tóma végrehajtást szenvedő ellen 250 frt tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, O Szapáron fekvő, az ó-szabpári 217. számú telekjegyzőkönyvben A. I. alatt felvett Tyurisits Tóma nevűn álló 224. hr. 175. ö. i. ház és beltelekre 40 frt becsértékben a 2125 hr. 600 □ ölyvi számtára 57 frt becsértékben és az ó-szabpári 424. sz. újkoron foglalt legelő illetményből 187. sor sz. alatti 588 □ ölyvi illetményre 27 frt becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a tényleg megjelölt ingatlanok az 1887. évi április hó 18-ik napján délután 9 órakor O Szapár községében meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a jóamptúnak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi december hó 2. án.
 A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Gyógyszerész gyakorlatok keresztetik.
 Lux Mihály gyógyszerész ur Sztanisieson, egy jó házból való ifjút, ki legalább 5—6 gym. osztályt végzett, gyakorlatoknak elfogad. — A nála megtudható feltételek igen előnyösek. 6—4

2936. sz.
 1887.
Árverési hirdetmény.
 A külai kincstári uradalmi ispánság kerületéhez tartozó, s eddig Löbl Illés örökösei által használt 6-száva 865⁰⁰ holdas kincstári uradalmi birtok három részletben és pedig: a részletes szerződési feltételekhez fűzött térképen látható első részlet XXIII. és XXIV-ik dűlő 171⁰⁰⁰ hold 2997 frt 55 kr. — második részlet a XXV. és XXVI. dűlő 300⁰⁰⁰ hold 5330 frt 43 kr. — harmadik részlet XXVII. és XXVIII-ik dűlő 393 hold 6482 frt 76 kr. évi hasznóból mint kikiáltási ár mellett az 1886. évi október hó 1-étől 1892. évi szeptember hó végéig terjedő hat évi bértartamra **Kulán a m. kir. kincstári urad. ispánságnál az 1887. évi április hó 13-án d. e. 10 1/2 órakor** írásbeli zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverés útján — egy negyed rész ugartartás és szabályszerű vetésforgás kötelezettséggel — de alberti tilalom nélkül a leg-többet ígérnek felsőbb jóváhagyás fenntartásával fog bérbé adatni. Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át mint bántpénzt az árverés megkezdése előtt letenni. Az írásbeli zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és 10% bántpénzzel ellátva az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság elnökének adandók át. A kellő felírással számokkal és betűkkel világosan kiírandó és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. A részletes szerződési feltételek a külai m. kir. kincstári uradalmi ispánságnál betekintheők. Az esetben, ha a legmagasabb ajánlat a kikiáltási ár nem érné, de különben azt megközelítené, akkor csak egy évi tartamra fogja elfogadtatni. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. március hó 29-én.
M. kir. államjósággazgatóság. Utánnymot nem díjaztatik. 2—1

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és leg-felsőbb körökben is.

Ő fensége

József főhcg. és ő felsége Milán szerb király

asztalán rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép ugymint hazánkban általános a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
 BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

ZOMBORBAN kapható: Falcione Gusztáv, Heindhofer Róbert, Hrabovszky és Sztrilich, Weidinger S. és Zs. nál. — **Apatinban:** Thez és Ernel, Abraham H.-nál. — **Hodsághon:** Rausch Edénél. — **B.-Almásán:** Scherk Gy., Rosenberg A.-nál. — **Adán:** Dobler J.-nél.

ELŐ
 Egész év
 Fél évre
 Negyed é
 A lap sz
 küldemény
 nek, any
 donost

Egyes szám

A szabads

Nagym
 pölygő népa
 fértek, fölvo
 csak színült
 zászló alatt
 választó, az
 előtt foglal
 nyösen szokt
 esetben az
 megközelít
 jelen nem v
 amennyit ne
 legalább ny
 jegyeztük f
 Legim
 ott volt öss
 olyan pártv
 kák. Diadal
 és köre val
 akik befoly
 Midőn ezen
 veriség érde
 szempontok
 tekből is ta
 gyarok és s
 mert a szov
 lésnek, tette
 latokat.

11-kor
 s közgye
 gyűlést és t
 megjelenés
 badelvi p
 sikeres elj
 s mondják
 megalakul
 Az ált
 vits Kosza
 előtt egyi
 emelt szór
 kúakat has
 Most
 s először
 igen siker
 talmas bes
 nyok pára
 avatott har
 tetésszerű
 A hos
 Barthal J
 nek kikiált
 alakultnak
 Mint
 hogy a
 zsef, pártje
 nár István
 urak voln
 zéssel hat
 Folyt
 lasztmány
 a következ
 mindegyik
 rekszik:
 Ambr
 naczkovits
 Nándor,
 Mátyás,
 Fülöp (P
 ifj. Bosny
 Paresetics
 zsef, Doro
 Antal, E
 Lőrinc, E
 Mita, Fal
 Márton, G
 Károly, H